

“When you either rush or take it slow”

**- En fallstudie av medias inverkan på NATO:s intervenerande i
Bosnien & Hercegovina och Kosovo**

Sanela Lulic
Hanna Jokel

Abstract

Denna uppsats ämnar till att via en fallstudie av Bosnienkriget och konflikten i Kosovo påvisa en skillnad i NATO:s benägenhet att intervensera med media som den påverkande faktorn. För denna studie har det applicerats delar av två olika teorier, vilket är cnn-effekten och chain-ganging & buck-passing. Resultatet påvisade att när medias rapporter ger en uppmålning av en snabbt utvecklande process sker ett ansvarstagande. När media istället målar upp konflikten som långsamt utvecklande läggs ansvaret på en andra aktörer. Det som tidigare ämnades att vara en teoriutveckling av nämnda teorier, landade i skapandet av en ny teori kallat "Rush or Slow" - teorin.

Nyckelord: NATO, Chain-ganging, Buck-passing, CNN effekt, Bosnienkriget, Kosovokonflikten, "Rush or Slow"

Antal ord: 7367

Abstract	1
1 Introduktion	3
1.1 Syfte och frågeställning	3
2 Teori och tidigare forskning	5
2.1 Teori	5
2.1.1 CNN-effekten	5
2.1.2 Chain-ganging och Buck-passing	5
2.2 Tidigare forskning	6
3 Metod och material	8
3.1 Metod	8
3.2 Material	8
3.3 Avgränsning	12
4 Empiri	13
4.1 NATO	13
4.2 Bosnienkriget	13
4.2.1 En långdragen process; belägringen av Sarajevo	14
4.2.2 Massakern i Srebrenica	16
4.3 Kosovokonflikten	18
4.3.1 Interventionen i Kosovo	20
5 Analys	23
6 Slutsats samt framtid	27
Referenslista	28

1 Introduktion

Det har snart gått två decennier efter inbördeskriget i Jugoslavien. Inbördeskriget var uppbyggt av en rad konflikter som startade 1991 och spred sig därefter genom hela forna Jugoslavien. Efter tre år av krig i Bosnien & Hercegovina (1992-1995), med etniska rensningar samt belägring av huvudstaden, stoppades krigen på Balkan genom att krigförande parter signerade Daytonavtalet december 1995. Denna fred varade dock inte länge till då frågan om provinsen Kosovo inte fanns med i fredsavtalet. Med en strävan efter självständighet i Kosovo startades ytterligare en konflikt 1998 som pågick till 1999 (Agrell, Dulic & Sjöberg u.å.).

Försvarsalliansen NATO är idag en välkänd organisation som har etablerat sig som en legitim militär aktör och intervenerar i konflikter runt om i världen. NATO:s benägenhet att intervensera varierar från konflikt till konflikt. Teorier tyder på att media har en viktig roll i påverkandet av denna formen av politik (Lisle 2014, 161). Det paradoxala bakom detta är dock frågan om medias roll influerar ledarna direkt eller om oppositionen använder det som ett verktyg för att sätta press på bland annat alliansen i sig.

NATO hade en närvaro i både Bosnienkriget samt Kosovokonflikten men agerandet varierade. I Bosnien & Hercegovina var där en generell oro över våldsamheterna, men fördömandet som gjordes handlade om våldet mot FN trupperna. Det var så sent som 1994 som NATO fördömde Bosnienkriget. Till skillnad från detta var alliansen snabba på att fördöma konflikten i Kosovo samt snabba på att intervensera.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att redogöra varför NATO:s intervention var en långdragen process under Bosnienkriget 1992-1995 i jämförelse med Kosovokonflikten 1998-1999. Syftet mynnar ut i en hypotes som säger att medias rapporter påverkar oppositionen, vilket influerar NATO:s uppfattning om huruvida en konflikt är snabbt eller långsamt utvecklande.

Är den snabbt utvecklande är benägenheten hög att intervensera. Är det långsamt utvecklande är benägenheten låg för att intervensera. För att pröva denna hypotes kommer medias rapportering i NATO:s medlemsland USA samt NATO:s uttalanden att studeras.

En modifiering av teorin Chain-ganging och Buck-passing, med influenser av CNN effekten, kommer undersökas för att se om det kan förklara skillnaden i NATO:s benägenhet att intervensera. I denna uppsats innebär modifieringen av teorin ett fokus på att teoriutveckla tidsaspekten via en fallstudie.

Med detta är frågeställningen;

- *Varför intervenserade NATO snabbt i Kosovokonflikten men långsamt i Bosnienkriget?*

2 Teori och tidigare forskning

2.1 Teori

2.1.1 CNN-effekten

CNN-effekten är en teori som tyder på att media har en roll i skapandet av policy kring internationella frågor. Teorin har tre olika varianter som kan förekomma vid olika tidpunkter i samma konflikt; en accelerant, ett hinder och den som sätter agendan. Den förstnämnda variationen, en accelerant, innebär att medias roll skyndar på beslutsprocessen. Den andra variationen, ett hinder, innebär att rapporteringen antingen blir ett emotionellt hinder genom att rapportera om vad som klassas normala händelser och hämmar den emotionella responsen. Eventuellt sker hindret genom att media rapporterar om aktiva operationer, vilket i sig kan påverka den känsliga operationens säkerhet. Den sistnämnda varianten utgår ifrån att det är media som sätter agendan, vilket även styr huruvida en aktör kommer att diskutera en konflikt och agera. (Livingston 1997, 2).

2.1.2 Chain-ganging och Buck-passing

Chain-ganging och buck-passing är en teori som används för att förutspå utformningen på allianser. Chain-ganging innebär att stater kommer bilda en allians som inte får brytas, vilket innebär att om en stat i alliansen tar ett steg måste resten av alliansen följa med. Buck-passing är motsatsen till chain-ganging där stater invänta att någon annan ska ta ansvar och agera, alternativt lägger ansvaret på en annan stat. I denna teori diskuteras enbart staters agerande, och inte olika aktörer samt tillämpades teorin enbart på det första och andra världskriget. (Christensen och Snyder 1990, 144-147)

Enligt teorin är det polariteten av det internationella samhället som ligger till grund för att påvisa chain-ganging eller buck-passing (Christensen och Snyder 1990, 144-147). Vid en multipolaritet, med flera existerande stormakter (Donnelly 2013, 42), kommer utrymme finnas för båda metoder (Christensen och Snyder 1990, 144-147). Vid en bipolaritet, två existerande stormakter (Donnelly 2013, 42), är det inte möjligt att applicera någon av dem.

Dock är det inte enbart polariteten som bestämmer detta, även uppfattningen om vilken militär fördel staten kan påverka möjligheten (Christensen och Snyder 1990, 144-147). Uppfattas staten ha en defensiv militär fördel, och det råder en multipolaritet, ger det upphov till buck-passing (ibid). Uppfattas staten däremot ha en offensiv militär fördel, ger multipolaritet upphov till chain-ganging (ibid).

Denna uppsats kommer att använda delar av båda teorier i appliceringen av vår frågeställning, det vill säga om det kan förklara skillnaden i NATO:s agerande. Med delar av teorin menas på att teorin i helhet inte kommer att appliceras. Främst ur CNN-effekten kommer fokus vara på uppfattningen om att media är den som sätter agendan, och även kan accelerera beslutet. Teorin om chain-ganging och buck-passing kommer appliceras i förhållande till tiden, vilket inte har studerats tidigare. Det vill säga en underliggande antydning att chain-ganging uppstår när en utveckling uppfattas som en snabbt utvecklande process, samt att buck-passing uppstår när det uppfattas som en långsam utveckling. Delarna av respektive teori är det som ligger till grund för hypotesen: Medias rapportering gav NATO en bild av konflikterna, antingen som snabbt utvecklande eller långsamt utvecklande, vilket i sig ledde till en chain-ganging eller buck-passing.

2.2 Tidigare forskning

Inbördeskriget i forna Jugoslavien har studerats grundligt efter konfliktens slut där flera infallsvinklar har undersökts. Berörande Bosnien & Hercegovina har det studerats vilken påverkan media hade på kriget samt omvärldens reaktioner (Ricciardi, 1996). När det gäller tidigare forskning kring media i samband med Kosovokonflikten har medias påverkan studerats ur samma synvinkel, dock har det även studerats om USA:s var objektiva i sin rapportering kring konflikten (Ke, 2008). Den enda studie som har undersökt medias roll i både Bosnienkriget samt Kosovokonflikten gjordes av Margit V. Wunsch Gaarmann (Freiermuth 2015). Gaarmann gjorde en kartläggning av de båda konflikterna och vilken roll som den tyska median hade (ibid). Med sin undersökning påvisade Gaarmann att tysk media, till skillnad från vad som tidigare forskats var mer kontroversiell (ibid).

Trots tidigare undersökningar rörande teorierna, samt konflikterna, har ingen studie berört korrelationen mellan media och en specifik internationell aktör. Närmare bestämt har det inte studerats vilken påverkan media har haft på en specifik aktör under både Bosnienkriget och Kosovokonflikten.

3 Metod och material

3.1 Metod

Som tidigare nämnt är inbördeskriget i Jugoslavien är en välstuderad konflikt. Men som visat är där ingen tidigare studie på medias påverkan på NATO:s val att intervensera.

För att bidra till mer forskning inom detta perspektiv kommer uttalanden i USA, både bland ledarna samt oppositionen, kring belägringen av Sarajevo, massakern i Srebrenica samt interventionen i Kosovo studeras.

För att studera huruvida den valda teorin kan förklara varför det skilde sig i NATO:s interventioner kommer kongruensmetoden att implementeras. Kongruensmetoden används för att göra en teoriutveckling med få fall och är, i detta fall, deduktiv i sin sort (George & Bennett 2005, 181). Det är viktigt att ha i åtanke det inte ämnas att generalisera resultatet, utan enbart att vidga teorin för att visa att där finns fler nivåer än vad som står skrivet i dagsläget. I denna uppsats tillämpas metoden deduktivt då medias rapportering agerar som "x-värdet" som förklarar "y-värdet" vilket i detta fall är NATO:s agerande. Den viktigaste aspekten av kongruensmetoden är att den börjar med en teori för att därefter undersöka om den förklarar, eller förutspår, ett utfall i ett särskilt fall (George & Bennett 2005, 181). Detta öppnar upp för möjligheten att utföra en teoriutveckling. En fördel med användningen av denna metod är dess effektivitet med ett litet urval av data, i detta fall mycket information (George & Bennett 2005, 182). På detta sätt går det att plocka ut få enskilda händelser som berör respektive konflikt och använda det för teoriutvecklingen.

3.2 Material

I kommande kapitel skall materialet presenteras. Denna del kommer nämna de olika typer av material som använts samt hemsidan Newspapers.com där majoritet av tidningsartiklar hämtades. De fyra källkritiska principerna Essiasson (2012, 279) nämner har tagits i beaktning vid val av källa, vilket är äkthet, oberoende, samtidighet och tendens.

Äktheten handlar om att säkerställa om källan faktiskt har producerats under tidpunkten som den påstår sig vara från. Information från en oberoende källa behöver inte stöd i andra källor. Detta bestäms utifrån tre aspekter; möjligheterna att bekräfta det källan säger, om det är en primär eller en sekundär källa samt om författaren av källan inte har påverkat källan. Med tendens menas huruvida källan har blivit vinklad och förmedlar en subjektiv verklighetsbild. Den sista principen berör om källan uppkom vid det som skrivits ner, exempelvis om en nyhetshändelse rapporterades när den tog plats eller vid ett senare tillfälle. (Esiasson et al 2012, 282-285)

Nyhetsartiklar

Då uppsatsens ämne är att studera medias roll under 1990-talet var tidningsartiklar det enda möjliga material att studera. Grundtanken vid start var att utgå ifrån respektive hemsidas egna arkiv, dock fanns det ett krav om prenumeration på flera hemsidor, eller inget arkiv tillgängligt. Mest passande för uppsatsen blev Newspapers.com vilket är ett onlinearkiv för nyhetsartiklar från tidningar i USA. Newspapers.com valdes även med grund för äkthetsprincipen. För varje tillgänglig artikel fanns det en inskannad bild, vilket tydligt påvisade att nyhetsrapporten var äkta. Hade det varit återberättat från vad som skrevs hade en källkritisk genomgång behövts för varje vald artikel och även en tydlig diskussion kring samtidighetsprincipen. Något som inte krävs i denna uppsats då artiklarna är tagna från under konflikterna och således relevanta för studien idag.

De utvalda artiklarna är sekundärmaterial, med detta menas att artiklarna ursprungligen är från en annan källa exempelvis AP (Associated Press), vilket är USA:s största nyhetsbyrå. I denna uppsats har det varit av synnerhet att se tendensen av valda artiklar. Det vill säga hur artiklarna vinklats efter sina egna åsikter, hur mycket det skrivs om händelsen ifråga och även vilka debattartiklar som lyfts. Om det som rapporterades egentligen stämmer har inte varit av relevans vid val av artikel, då uppsatsen ämnar visa vad som rapporterades under denna period.

Inför samlingen med nyhetsartiklar om Bosnien & Hercegovina och Kosovo användes olika nyckelord på engelska beroende på vad som var av relevans. Sammanfattat valdes begreppen "Bosnia", "Yugoslavia", "NATO", "Sarajevo" och "Srebrenica". I Kosovos fall valdes begreppen "Kosovo" och "NATO", detta eftersom enbart interventionen i Kosovo skulle studeras. Sammanlagt söktes det på artiklar om Bosnien & Hercegovina från 1991 till 1995, även om Bosnienkriget pågick mellan 1992-1995. Sökningen från 1991 gjordes med anledning av konfliktens start i forna Jugoslavien 1991 samt NATO:s första officiella uttalande om konflikten i forna Jugoslavien skedde samma år. När Kosovokonflikten skulle undersökas söktes det på artiklar från 1998–1999, vilket även var längden på kosovokonflikten. Nämnade begrepp från Kosovo under ett år gav ett urval på ungefär 160,000 träffar, medan nämnade begrepp från Bosnien & Hercegovina gav ett urval på ungefär 50,000 träffar. Det bör dock tas i beaktning att träffar inte anger antal artiklar, snarare antal gånger som de utvalda begreppen använts, därav kan en artikel exempelvis ge tre träffar på begreppet Kosovo.

På grund av den stora mängd material av tidningsartiklar som fanns tillgängligt till respektive konflikter, hämtades ett antal artiklar månadsvis. Därefter sammanfattades rapporteringen och retoriken, vilket gav en tydlig överblick och är enklare för läsaren av denna uppsats. När tidningarnas syn återberättas i empirin väljs en specifik artikel ut som källa, vilket då visar vad majoritet av tidningsartiklar lade upp.

Med anledning att CNN-effekten applicerades i uppsatsen hämtades det även transkriberade artiklar från CNN:s tillgängliga arkiv edition.cnn.com, vilket likt artiklarna ovan är sekundärmaterial. CNN:s egna arkivhemsida användes också eftersom Newspapers.com inte hade artiklar därifrån. Det intressanta med komplettering av detta perspektiv blev möjligheten att studera om det fanns någon skillnad, det vill säga att det egentligen bara är CNN som rapporterade på ett specifikt sätt i jämförelse med resterande artiklar.

NATO:s officiella uttalanden

För en närmare insikt kring NATO:s agerande valdes det att studera deras officiella uttalanden under respektive tidsperiod i samband med nyhetsrapporteringen. Snabbt upptäcktes det att, trots NATO hade sitt egna arkiv, det inte fanns alla officiella uttalanden med där. Istället kombinerades NATO:s egna arkivhemsida (E-library) med en äldre version (Online-library). Trots svårigheten att finna det gamla arkivet valdes det att utgå från båda tillgängliga arkiv, detta med grund för de källkritiska principerna. Risken med en annan obehörig hemsida för de uttalanden som inte fanns tillgänglig på den nya arkivhemsidan är osäkerheten över dess äkthet, men även upphovsmannens egna anledning att dela med sig av uttalandet. Det vill säga risken att en del av uttalandet tagits med för egen vinning, eller att upphovsmannen utgått ifrån vad som rapporterats i media och inte tagit del av de egentliga officiella uttalandena. Från E-library fanns inskannade uttalanden tillgängliga medan från Online-library fanns transkriberade uttalanden tillgängliga. För att undersöka äktheten på de transkriberade artiklarna valdes ett antal uttalanden ut som var tillgängliga på båda sidor och jämfördes. Då det inte förekom några skillnader, påvisade detta att det transkriberade även kunde ses som en äkta källa.

Alla tillgängliga officiella uttalanden under respektive konflikt användes i empirin. Detta tillvägagångssätt valdes främst för vad studien ämnar, vilket är att kombinera en mängd nyhetsrapportering med NATO:s uttalanden och undersöka om det går att finna en korrelation. Att ha med uttalanden som kunde påvisa en korrelation och vice versa användes därefter till analysen för att undersöka om hypotesen stämde. I empirin valdes det även att nämna de perioder NATO inte gjorde några officiella uttalanden, även detta med grund för att testa hypotesen.

Litteratur

Användning av litteratur i denna studie syftar till att bygga upp en förståelse om de valda konflikter, ämnesområdet som helhet och bidra med en teoretisk bakgrund till studien. Den litteratur som valdes var relevant i relation till uppsatsens frågeställning, syfte och hypotes. Litteraturen som använts är sekundärdata i form av vetenskapliga artiklar, tidigare studier och

kurslitteratur. Vid val av källa har det i synnerhet lagts tyngd på källans äkthet. Med det menas att trots det är sekundärkällor skall det ursprungligen komma från en legitim källa.

3.3 Avgränsning

Denna uppsats kommer att baseras på två primära avgränsningar; val av händelser inom konflikterna samt val av NATO land.

När komplexa konflikter som Bosnienkriget och Kosovokonflikten berörs så är det viktigt att göra en avvägning på vad som anses relevant för studien. I detta fall begränsas uppsatsen till att fokusera på belägringen av Sarajevo, massakern i Srebrenica och NATO:s intervention i Kosovokonflikten. Eftersom det är NATO:s benägenhet att intervensera som är av intresse krävs det inte att studera fler händelser ur Kosovokonflikten. De två valda händelserna i Bosnienkriget görs med anledning för att enklast se hur det kan skiljas mellan en långvarig process samt en kvickare process.

I NATO ingår 29 medlemsstater där många inväntar USA:s beslut innan de tar ställning, något som främst gäller för Storbritannien. Då Storbritannien har varit allierade med USA under historiens gång tenderar landet att vara i samma linje som USA. Med det faktum att USA var ett av kärnmedlemmarna i NATO, samt hade troligtvis mest påverkan på alliansen, kunde USA tillsammans med Storbritannien nästan helt själva genomföra ett beslut. Med ett fokus på media rapportering möjliggör USA ett omfattande underlag, vilket ger möjligheten att få en tydlig överblick. På grund utav detta är begränsningen till USA en rimlig avgränsning att göra.

4 Empiri

I kommande kapitel kommer uppsatsens empiri att presenteras. Denna empirin kommer att presenteras som en kombination av konflikterna, de utvalda händelserna, medias rapportering kring dessa samt NATO:s uttalande. Detta görs för att presentera en helhetsbild till analysen.

4.1 NATO

NATO, som grundades 1949, är idag en välkänd organisation som har etablerat sig som en legitim militär aktör och intervenerar i många konflikter runt om i världen. Denna uppfattningen om NATO har inte alltid varit där då syftet med alliansen var i början att skydda sig från främst Sovjetunionen. (Winnerstig & Lindahl 2018)

När kalla kriget tog slut var där mycket som antydde att NATO inte skulle ses som legitimt och således dö ut. Den genuina försvarsgarantin, som tidigare var kärnan av alliansen, minskades när det inte längre var tydligt vem denna garantin skulle skydda alliansen mot. I samband med ett ifrågasättande av alliansens kärnländer meddelade NATO att nya drivande planer, förenliga med de revolutionära förändringarna i Europa, skulle utvecklas. Trots detta togs det beslut av medlemsländerna i NATO, specifikt de tillhörande Europa, att minska resurserna inom det militära. Tillsammans med detta försvann därmed anspråken om att inom alliansen gemensamt fastställa den politiken rörande militären. (Waltz 2000, 18-19)

4.2 Bosnienkriget

Mellan åren 1992-1995 pågick inbördeskriget i Bosnien & Hercegovina. Konflikten ses som en komplex konflikt då det inte enbart handlade om en kamp över självständighet, utan även den etniska uppdelningen som var en påverkande faktor. Katolikerna i landet klassades som kroater, de ortodoxa klassades som serber och muslimerna klassades som bosnier. Kriget bestod av flera parter där grannländerna Serbien och Kroatien hade egna territoriella ambitioner. (Resic 2010, 271-2; Oslobodjenje 2017)

I början på kriget fokuserade media på en objektiv rapportering över de händelser som skedde i Bosnien & Hercegovina (The Press-Tribune 1991, 9). De få uttalandena från NATO:s sida över en längre period ledde till att rapporteringen övergick från händelserapporteringar till rapporteringar om parter tankar om ett ingripande från USA (The Los Angeles Times 1991, 266). Det som rapporterades i media ledde till två extrema sidor, där ena sidan ville skicka in trupper med den andra sidan var strikt emot (ibid). Den 8 november 1991 släpptes det första officiella uttalandet från NATO med ett fokus på den dåvarande situationen i Jugoslavien (NATO 1991a). Under början av bosnienkriget gjorde NATO sammanlagt 10 uttalanden i samma linje som det första. I respektive uttalanden nämnde NATO bekymrande och beklagande över situationen, samt stöd och uppskattning för FN:s egna insatser (NATO 1991b). I flera av uttalandena nämndes även uppmuntran av NATO över att insatser skulle göras för att bidra med humanitärt bistånd (NATO 1991a).

4.2.1 En långdragen process; belägringen av Sarajevo

Under konflikten belägrades Bosnien & Hercegovinas huvudstad Sarajevo mellan 1992-1995 av serbiska trupper. Krypskyttar placerades ut och sköt ner civila samt FN-soldater. För att bidra med hjälp till invånarna i Sarajevo transporterades bland annat mat och medicin in via flygtransport. Ungefär ett år in i belägringen började invånarna gräva en tunnel mellan två områden vilket var kontrollerade av regeringen i Bosnien & Hercegovina för att få in fler förnödenheter. Februari 1994 bombades en marknad, kallad den första Markalemassakern, vilket då var den blodigaste attacken på 10 månader och den värsta massakern i Sarajevo under belägringen. Augusti 1995 attackerades ytterligare en marknad placerad vid den första attacken, kallad den andra Markalemassakern. Detta kunde ses som slutpunkten för kriget då attacken 1995 tog plats veckor efter Srebrenicamassakern, varpå de internationella aktörerna slutligen agerade med ett luftangrepp mot serberna slutet på augusti. (Brown & Mpini 2012; Agrell et. al. u.å).

I samband med de initiala rapporterna om belägringen skedde en uppdelning av media under kommande månader. En del efterfrågade agerande och hjälp från NATO i Bosnien & Hercegovina (Cutler 1992, 4), varpå NATO i sina uttalanden främst uttryckte stöd till FN:s agerande och även möjlighet att hjälpa om FN skulle be om det (NATO 1992). I motsats till

efterfrågan om stöd uppkom även artiklar om att NATO inte bör agera och ett hot om en intervention inte var tillräcklig för att serberna skulle dra sig tillbaka (McNulty 1999, 25). NATO:s uttalanden fortsatte fokusera på att lyfta upp hjälpen de redan hade erbjudit FN i deras uppdrag, samt att de kunde utöka hjälp om FN skulle be om det (NATO 1993a). Den tydliga skillnad mellan republikanska och demokratiska stater kunde ses då artiklar från demokratiska stater fokuserade främst på rapportering av händelserna i Sarajevo (Hartford 1992, 115), medan de republikanska staterna fokuserade främst på att lägga vikt på att NATO, samt USA, inte skulle intervensera (Wickham 1993, 4).

Efter år av liknande rapporter skedde den första Markalemassakern som både oppositionen och prepositionen rapporterade om. Bosnienkriget fick ett större utrymme i media, vilket ledde till en ny uppdelning av rapporteringarna. En uppdelning där republikanska stater lyfte uttalanden från bosnisk-serbiske ledaren Radovan Karadžić (Tampa Bay Time 1994, 14) och tydliggjorde att det var av vikt att finna de ansvariga för attacken innan ett agerande av USA, något som ledare i USA uttryckte (ibid.). I NATO:s uttalande om den första Markalemassakern fyra dagar senare fördömdes händelsen starkt och NATO uttryckte krav på serberna (NATO 1994a). Vilket då var beredvilligheten att intervensera om serberna inte skulle lämna ifrån sig sina tyngre vapen till FN inom 10 dagar, och under denna tidsperiod skulle en vapenvila tillsättas (NATO 1994a). Serberna valde efter uttalandet att lämna in en tillräcklig mängd med vapen för att undvika ett flygangrepp (The Journal News 1994, 17). Efter denna period släpptes officiella uttalanden från NATO ungefär en gång i månaden mindre om Sarajevo och mer fokus på krav om respekt till FN:s säkerhetszoner (NATO 1994b; NATO 1994c).

Efter den första Markalemassakern rapporterades det om att belägringen var över och det lades mer fokus på att lyfta hur Sarajevo ska återställas (Paul 1994, 78), trots att det samtidigt rapporterades om att det inte var över (Prinz 1994; The Morning Call 1994). I uttalandet fokuserade NATO på västra Bosnien & Hercegovina (NATO 1994d) Situationen i Sarajevo nämndes inte även om belägringen fortfarande var aktiv (NATO 1994d). De tidningar som uppfattade krisen i Bosnien & Hercegovina fortfarande aktiv rapporterade om att en

vapenvila krävdes för stopp på belägringen, vilket således skulle stoppa kriget (Austin American-Statement 1994). Mellan slutet på 1994 och början på 1995 hade en vapenvila hade tillsatts, vilket rapporterades olika. En del målade upp en bild om att ingenting skedde under vapenvilan (The Courier-News 1995, 3), medan en annan del rapporterade om behovet för ett fredssamtal då vapenvilan inte togs till hänsyn (St. Cloud times, 1994, 4). Detta togs upp av NATO i ett uttalande där man bad de aktiva parter i Sarajevo att förlänga och respektera vapenvilan (NATO 1994e). I uttalandet lades det även tryck på att vapenvilan skulle respekteras, för att kunna gå vidare till ett fredsavtal (NATO 1994e).

Sarajevo fick inte en lika stor plats i nyhetsrapporteringen början på sommaren 1995, trots flertalet händelser, istället lades det fokus på Srebrenica vilket lyfts i nästa delkapitel. Början av sommaren fördömde NATO i två olika uttalanden våldsamheterna som hade trappats upp igen i hela Bosnien & Hercegovina (NATO 1995a; NATO 1995b). Slutet på juni 1995 tog belägringen återigen plats i media, detta i samband med att attacker runt Sarajevo ökade (The Daily Spectrum 1995, 10). Den 28 augusti skedde den andra Markalemassakern i Sarajevo och snabbt fördömdes det av internationella ledare (CNN 1995). Efter massakern tog NATO:s generalsekreterare ett beslut om att intervensera på bosnisk-serbiska territorium genom flygangrepp, även benämnt ”Deliberate Force” (NATO 2018). Början på september släpptes ett första uttalande av NATO med en rapportering om hur interventionen hade gått (NATO 1995c), trots att NATO inte släppte några officiella uttalanden om den andra Markalemassakern eller om sitt beslut att intervensera. I samband med att Daytonavtalet signerades uttryckte sig NATO tydligt att deras intervention var avslutet på Bosnienkriget (NATO 1995d).

4.2.2 Massakern i Srebrenica

Den 11 juli 1995 genomfördes massakern i Srebrenica vilket blev en av vändpunkterna under Bosnienkriget. Med en konflikt påverkad av etniska uppdelningar kunde inte en FN-skyddszon, i bosnienserbiska kontrollerade Srebrenica, hjälpa männen och pojkarna (Thakur 2017, 224). Även under FN:s skydd tog en etnisk rensning plats och än idag är

antalet mördade under massakern en okänd summa, dock sägs det vara ungefär 8000 män och pojkar. (Agrell, Dulic & Sjöberg u.å.)

I de första rapporteringar berörande Srebrenica, under juni månad 1995, uppmärksammades det om att serberna öppnat eld mot byn och att folk dog (Latal 1995, 3). Redan 1994 nämnde NATO om Srebrenica i ett uttalande i samband med att FN upprätt säkerhetszoner. I sitt uttalande klargjorde NATO att en attack mot en säkerhetszon inte skulle accepteras (NATO 1994b). Kort efter rapporteringarna om oroligheterna i Srebrenica gjorde NATO ett offentligt uttalande med fördömmande mot det ökade våldet i säkerhetszonen och mot FN:s fredssoldater (NATO 1995e). Nyhetsrapporteringen minskade igen då belägringen av Sarajevo fick mer utrymme och under samma tidsperiod släpptes inga officiella uttalanden från NATO om Srebrenica.

Den 7 juli 1995 påbörjade attackerna i Srebrenica ännu en gång, dock enligt nyhetsrapporteringar var det mycket intensivare än sist (The Facts 1995, 3). Från detta datum lades det fokus på att rapportera om vad som skedde i Srebrenica, samt diskussioner om FN:s närvaro i Bosnien & Hercegovina (ibid.). I flera artiklar nämndes dåvarande bosniska ledarens egna uttalanden om FN. I deras uttalandena påpekades det att FN:s uppdrag i Bosnien & Hercegovina skulle uppfattas som misslyckad om Srebrenica, en av deras säkerhetszoner, skulle tas över av de serbiska styrkorna (The Palm Beach Post 1995, 8). Det rapporterades att FN efterfrågade NATO om en luft-närvaro i Srebrenica, detta i samband med att FN-soldater hade tagit som gisslan sedan attackerna maj 1995 (McDowall 1995, 2). Det togs även upp att serbiska styrkor närmade sig Srebrenica och krävde att invånarna skulle, tillsammans med FN-soldaterna, evakuera (Detroit Free Press 1995, 3). I NATO:s egna uttalanden fördömdes massakern i Srebrenica och det uttrycktes en oro över de civila som hade förts bort av bosnienserberna (NATO 1995f). I uttalandet lyfte NATO även upp ett fortsatt stöd för en fredlig lösning av konflikten och en villighet att intervensera om FN skulle begära det (ibid).

De sista rapporteringar rörande Srebrenica fokuserade främst på bosniernas egna känslor och tankar om FN (The Baltimore Sun 1995, 16). Främst lyftes besvikelsen upp i nyhetsrapporteringar, det vill säga tilliten till FN som gick in i Srebrenica men inte kunde fullfölja sina uppgifter (ibid.). Dagarna efter massakern i Srebrenica började media uppmärksamma händelsen, dock ur ett objektiva perspektiv (The Los Angeles Times 1995, 34). Med det menas att rapporteringen av massakern talade om att något hänt i Srebrenica, och inte vem som egentligen stod bakom det. Bortsett från det enda uttalandet efter massakern i Srebrenica släpptes inga fler officiella uttalanden berörande Srebrenica. Under juli 1995 bestod artiklarna främst av händelserapportering, men även diskussioner kring USA och interventioner. En del rapporterade att USA var redo att skicka in trupper tillsammans med NATO:s egna trupper (Matthews 1995, 1), medan en annan del rapporterade att NATO:s officiella uttalanden inte var tillräckliga (The Los Angeles Times 1995, 34)

4.3 Kosovokonflikten

När Daytonavtalet signerades 1995 räknades konflikterna i forna Jugoslavien som avslutade, dock bestod oroligheter i den serbiska provinsen Kosovo. Oroligheterna grundades i att Kosovoalbanerna ville bli självständiga (Elden 2014, 231) men blev bemötta av motstånd från serberna, som tillsammans med presidenten Slobodan Milosević såg Kosovo som nationens vagga (Lundin 2007). När det väl framstod att en självständighet för provinsen var utesluten radikaliserades ett antal albanska grupperna 1996, dock uppfattades inte konflikten som startad förrän 1998 (Agrell, Dulic & Sjöberg u.å). En gerillagrupp, Kosovos Befrielsearmé; UCK, valde att agera mot de serbiska säkerhetsstyrkorna (ibid). Serbiska säkerhetsstyrkorna respons på detta var övervåld mot albanerna, såsom flera massakrer mot albaner exempelvis i byn Račak (Press and Sun-Bulletin 1999, 2).

Trots att oroligheterna startade 1996 påbörjade våldsamheterna i regionen två år senare, det var även då rapporteringarna började (The Los Angeles Times 1998, 22). Under kosovokonflikten uppkom det en stor andel rapporter från både demokrater och republikaner, där olika händelser rapporterades på en daglig basis. Redan i januari 1998 och därefter uppmanades västvärlden att intervensera i Kosovo (Stojanovic 1998, 11). Det som skedde i

provinsen fördömdes av NATO redan samma dag som den första media rapporteringen (NATO 1998a).

Fram tills interventionen mars 1999 gjorde NATO 27 officiella uttalanden gällande situationen i Kosovo. Retoriken i de uttalanden som gjordes av NATO var liknande fram tills interventionen, med en svag upptrappning november 1998 (NATO 1998b). I början uttalades det vagt om att man fördömde situationen, uttryckte orolighet över den potentiella humanitära katastrofen samt tillsägelser om att dåvarande stormakter tillsammans skulle säkerställa stabiliteten i området för att undvika ytterligare ett balkankrig (ibid.). I media rapporterades det att USA var villig att placera egna militära trupper i Kosovo om det skulle behövas för att undvika krig (The Baltimore Sun 1998, 14).

November 1998 utvecklades en skarpare retorik mot båda parterna i regionen främst på grund utav den serbiska myndigheters, polisiära och militära, våld mot etniska albaner, samt provokation från kosovoalbanska separatister (NATO 1998). Månader innan den skarpare retoriken rapporterade media att NATO:s dåvarande agerande inte hade effekt, dessa rapporteringar upphörde dock efter NATO:s skarpare ton (The Palm Beach Post 1998, 3). Med den skarpare retoriken var NATO även tydligare med tillvägagångssätt för att uppnå fred (NATO 1998).

Under hela konflikten rapporterades det kring förtrycket mot kosovoalbanerna. Första rapporteringen kring förtrycken belyste albanernas anklagelser om att serberna begår folkmord mot de etniska albanerna i Kosovo (The Baltimore Sun 1998, 20). Detta väckte även respons från USA:s utrikesminister Madeleine Albright, som uttalade sig att de serbiska myndigheter inte ska få upprepa det som gjordes i Bosnien (Mikolaski 1998, 22). Efter våren 1998 förekom termer som "folkmord" och "etnisk rensning" av de etniska albanerna mer frekvent inom media (Tamba Bay Times 1998, 14; The Des Moines Register 1998, 8). Som tidigare nämnt fördömde NATO den potentiella humanitära katastrofen, i sina uttalanden nämndes en specifik oro om hur de serbiska myndigheterna agerade mot kosovoalbanerna

(NATO 1998d; NATO 1998e). I fortsatta uttalanden kring detta uttrycktes även en oro om huruvida de mänskliga rättigheterna hade upprätthållits i Kosovo (NATO 1998f).

Från konfliktens start förekom det en konstant ökad oro för att konfliktens spridning till grannländerna (Illinois 24 jan 98). Primärt var rädslan om konfliktens spridning till Makedonien, vilket vid denna tidpunkt inte hade varit en del av inbördeskriget i Jugoslavien (ibid.). Rädslan som först baserades i en spridning av konflikten övergick till en rädsla att Kosovokonflikten skulle eskalera till vad som liknade Bosnienkriget (New York 11 mars 98). Med ett hot från serberna att kosovoalbanerna bör ge upp sin vilja om att vara självständiga då det skulle leda till ett större balkankrig (Pennsylvania 6 maj 98) förhöjdes rädslan om att kosovokonflikten skulle spridas till grannländerna (Nevada 12 maj 98). I ett officiellt uttalande från NATO uttrycktes en oro att våldsamheterna i Kosovo skulle riskera en upplösning av Daytonavtalet (NATO 1998b). Med denna oro började NATO i ett officiellt uttalande utreda vilka alternativ de hade till sitt förfogande (ibid.).

Under kosovokonflikten rådde det inga märkbara skillnader mellan rapporteringarna från republikanerna samt demokraterna. Båda sidorna rapporterade liknande om förtrycken, rädslorna för ett större krig samt händelserna som sker under konfliktens lopp. En märkbar skillnad var att det i delstaten Kentucky publicerades en debattartikel om huruvida NATO borde intervensera eller inte (11 maj 1998).

4.3.1 Interventionen i Kosovo

Ungefär ett år efter massakern, med grund för diplomatiska påtryckningar, möttes respektive parter för att tillsammans förhandla om ett avtal rörande autonomi för albanerna. Serberna valde att inte skriva under avtalet, vilket ledde till NATO:s val att intervensera mot Serbien i form ett luftangrepp (Agrell, Dulic & Sjöberg u.å). Detta kritiserades i efterhand då NATO inte hade ett FN-mandat för interventionen och ansågs inte vara legitim (SVT 2007). Serberna svarade på NATO:s bombningar med att fördriva en stor andel civila albaner från

Kosovo och döda en andel av dem. NATO:s intervention pågick under 79 dagar innan de serbiska styrkorna gick med på att dra sig tillbaka (Agrell, Dulic & Sjöberg u.å).

Inför interventionen;

Början på 1999 publicerades en indikation att serbiska myndigheter beordrat en massaker på byn Račak i Kosovo (Star Tribune 1999, 10). I ett uttalande två dagar senare meddelade NATO om ett stöd till försök för förhandling mellan Kosovo och Serbien (NATO 1999a). Om dessa förhandlingar inte skulle påbörjas, samt om en vapenvila inte skulle respekteras under förhandlingarna, var NATO redo att ingripa med luftangrepp (ibid.). NATO:s generalsekreterare Javier Solana fick tillåtelse att intervensera mot serbiska mål för att försvåra de fortsatta attacker mot Kosovo, ifall de diplomatiska försöken skulle brista (ibid.).

Februari 1999 inleddes fredssamtal mellan Kosovo och Serbien (Tampa Bay Times 1999, 15)), vilket fram tills NATO:s intervention var medias fokus, dock förekom enstaka rapporter om våldsamheterna i Kosovo (The Pantagraph 1999, 1). Rapporteringen från fredssamtalen var frekventa trots liten framgång från förhandlingarna. En av anledningarna till att fredssamtalen stod stilla var att serberna inte ville ha in internationella trupper i Kosovo, medan införandet av fredsbevarande soldater var ett viktigt villkor (Gec 1999, 23). En månad senare av fredssamtal började media rapportera en osäkerhet kring huruvida de diplomatiska tillvägagångssätten hade någon verkan (Rohlik 1999, 49). Utan framgång av förhandlingarna uttryckte NATO i ett officiellt uttalande oro för säkerheten i Kosovo och meddelade beslutet att ingripa med luftangrepp mot de serbiska militära institutioner (NATO 1999b; NATO 1999c). Interventionerna utfördes för att säkerhetsställa upphörande av de serbiska attackerna (NATO 1999c). Den militära handlingen stöttade den politiska agendan om att serberna skulle skriva under fredsavtalet (ibid.).

Interventionen

I samband med interventionens start uttrycktes en oro i media huruvida ett luftangrepp faktiskt skulle uppfylla NATO:s mål om ett stopp på konflikten (The Courier-Journal 1999, 4). President Clinton antydde i ett uttalande att inte agera skulle vara värre (ibid.). NATO bemötte denna oro genom ett officiellt uttalande om president Milosević fortsatta förtryck

mot kosovoalbanerna påvisade ett luftangrepp i regionen både var nödvändigt och rättfärdigt (NATO 1999d).

Under interventionen fokuserade media på att rapportera framgången med NATO:s luftangrepp (The Post-Crescent 1999, 3). Det rapporterades att infrastrukturen var skadad och påverkade president Milosević möjligheter att mobilisera sina trupper, vilket då hade minskat moralen bland soldaterna (ibid.). Dagar senare meddelade NATO i ett officiellt uttalande att interventionen skulle avbrytas om president Milosević accepterade det internationella samfundets villkor, vilket skulle innebära en större självständighet för Kosovo som en del av Serbien (NATO 1999e). Det lades även vikt på kosovoalbanska flyktingarnas chans att få återvända som ett mål (ibid.). NATO:s uttalande bemöttes av kritik i USA men överröstades med rapporter om nödvändigheten med ett luftangrepp (Great Falls 1999, 6). Det rapporterades även om diplomaters försök att förhandla fram en lösning på konflikten (Allentown 1999, 7).

I ett sista officiellt uttalande av NATO under interventionen bad man om ursäkt över den bomb som träffat den kinesiska ambassaden i Belgrad (NATO 1999f). NATO tydliggjorde i talet att civila inte var, och aldrig skulle bli, deras avsedda mål (ibid.). Efter det officiella uttalanden började media lyfta kritik mot interventionen och luftangreppen (Baltimore 1999, 62). Kritiken riktades mot de s.k. "smarta" bomber hade dödat många civila i Serbien, även fast det sades att bomberna skulle ha en hög pricksäkerhet (ibid.). De få gånger bomberna träffade fel orsakade det stora civila förluster, vilket rapporterades i media (ibid.). När Milosević val att skriva på fredsavtalet klargjordes drog serbiska trupper sig ur Kosovo regionen (Danville 1999, 10). I samband med att luftangreppen upphörde, gick USA:s egna trupper in i Kosovo med anledning att upprätthålla freden (ibid.).

Den 18 juni 1999 utvärderades NATO:s intervention samt roll i Kosovokonflikten. NATO:s säkerhetsråd sade att tillsammans med det internationella samfundet lyckades man få serberna att dra tillbaka sina trupper, samt stoppa de etniska våldsamheterna och den etniska rensningen (NATO 1999g). Interventionen hyllades i media genom rapporter om möjliggörandet för 860.000 kosovoalbanska flyktingar att återvända till Kosovo (The Times 1999, 11)

5 Analys

Syftet med denna uppsats har varit att undersöka hypotesen - om att medias rapporter påverkar oppositionen, vilket influerar NATO:s uppfattning om huruvida en konflikt är snabbt eller långsamt utvecklande. Är den snabbt utvecklande är benägenheten hög att intervensera. Är det långsamt utvecklande är benägenheten låg för att intervensera.’’

För att testa hypotesen har medias rapportering under valda konflikter och NATO:s uttalanden under samma tidsperiod studerats. Medias rapportering de första åren av belägringen i Sarajevo, 1992-1994, förekom oftast i form av små notiser i tidningen, vilket enkelt kunde förbises. Rapporteringen kunde åsyftas att återberätta en händelse som skett i Sarajevo, men det rapporterades aldrig om siffror på hur många som mist sina liv. Istället lades mer fokus på diskussioner huruvida NATO skulle ingripa på något vis i den dåvarande konflikten. Denna diskussion speglades i NATO:s få uttalanden under tidsperioden som en oro över konflikten, men inget direkt fördömande. NATO lade även fokus på att lägga ansvaret på FN genom att uttrycka stöd till dem samt att göra vad FN efterfrågade. I varje uttalande lades det vikt på att inget kommer göras från NATO:s håll om det inte efterfrågades. NATO:s få och ytliga uttalanden under denna tidsperiod kan kopplas till medias få rapportering, vilket då gav de en uppfattning om att det var en långsamt utvecklande process och därav fanns det inget behov att intervensera. Av denna anledning kan uppfattningen om den långsamt utvecklande process visa på att NATO gjorde buck-passing mot FN. De lade således ansvaret för att hantera konflikten på FN och tog själva inget ansvar.

I samband med den första Markalemassakern 1994 fick Bosnienkriget större utrymme i media. Under den tidsperiod när media lade ett större fokus på Bosnienkriget märktes det även en skillnad i NATO:s egna retorik. Detta innebär att NATO fördömde massakern och istället för att enbart uttrycka sitt stöd till FN lades det krav på serberna. NATO:s förändring i retoriken kom i samband med att rapporterna av media ökade och påvisade det egentliga

antalet våldsamheter som pågick i Bosnien & Hercegovina. Detta påvisar att NATO uppfattade konflikten som en snabbare utvecklande process än tidigare, och uttryckte sig mer självständigt än tidigare, vilket påvisar en chain-ganging. Denna chain-ganging var dock kortvarig då en vapenvila tillsattes och det återigen minskade med rapporteringarna om belägringen av Sarajevo. Detta trots att där förekom dagliga händelser om att vapenvilan inte respekteras. Det minskande antalet rapporter bidrog till uppfattningen av att konflikten återgått till att vara en långsamt utvecklande process och därför fanns inte behovet av NATO att uttala sig eller intervensera och alliansen återgick till en buck-passing.

Sommaren 1995 när våldet ökade i Bosnien började även media att återigen lägga fokus på Bosnienkriget. Dock i detta fall lades det inte lika mycket fokus på Sarajevo, snarare Srebrenica. Orsaken till detta var att det är att Srebrenica var del av FN:s säkerhetszon och rapporterna påvisade att serberna närmade sig respektive zoner. Även om NATO vid denna tidpunkt påvisade en buck-passing då konflikten fram tills dess fortfarande rapporterades som långsamt utvecklande, påbörjades en utveckling från buck-passing till chain-ganging. Utvecklingen skedde då rapporteringen om att serberna närmade sig zonerna väckte misstankar om att konflikten återigen började bli snabbt utvecklande. Trots hot av det internationella samfundet valde serberna att gå in i Srebrenica och utföra den massaker som tog flest liv. Rapporterna om att det var den mest omfattande massakern kom inte förens efter konfliktens slut. Eftersom rapporter kom om att serberna gått in i en säkerhetszon, gjordes ett uttalande av NATO som fördömde det som skedde i Bosnien & Hercegovina. Vid denna tidpunkt befann NATO fortfarande i ett limbo mellan chain-ganging och buck-passing. Med detta menas att trots ett fördömande mot FN:s zon, nämndes inte tankar om intervention från NATO. Det var inte förens den andra Markalemassakern, ungefär 6 veckor senare, som NATO gick över till en chain-ganging i form av att ta ansvar och intervensera. Under sommaren 1995 fick Bosnien & Hercegovina som mest utrymme i media, och tidsperioden som varade mellan dessa allvarliga händelser var så pass kort att det var ett faktum om en snabbt utvecklande process. Således var det en kombination av massakern i Srebrenica och den andra Markalemassakern som gav upphov till en chain-ganging med en intervention från NATO.

I denna uppsats valdes det att jämföra Bosnienkriget med konflikten i Kosovo, med anledning av att båda konflikterna tillhörde inbördeskriget i forna Jugoslavien och var de två konflikter NATO intervenerade i. Från det som framkom i studien påvisades det tidigt att media hade en mer omfattande rapportering om Kosovokonflikten till skillnad från Bosnienkriget. Ett exempel på detta är att man inte förde diskussioner kring vem skulden skulle läggas på, utan pekade tydligt ut de ansvariga för våldsamheterna i regionen. Den tidiga retoriken i rapporteringarna var starkare i Kosovo än i Bosnien & Hercegovina, då slagkraftiga begrepp, 'etnisk rensning' och 'massaker', användes för att beskriva händelserna. Mängden rapporteringar, samt den annorlunda retoriken, kan tydligt uppfattas som den påverkande faktorn till NATO:s tidiga uttalande om konflikten. När det diskuterades om Bosnien & Hercegovina var det av relevans att nämna respektive händelser och när det uppstod en chain-ganging alternativt buck-passing. Men i Kosovos fall med anledning av det tidigt ökade och konstanta nyhetsrapportering, samt uppfattningen om att NATO i denna konflikt själva tänkte ta ansvar för att lösa konflikten, kan det enbart påvisas på en chain-ganging under hela tidsperioden. Med detta menas att nyhetsrapporteringen inte minskades, oavsett andel händelser, utan höll sig på samma höga nivå. I samband med det kontinuerliga i NATO:s uttalanden om ett agerande finns det inget som påvisar en buck-passing, då NATO inte lade ansvaret på en annan internationell aktör.

En tydlig händelse av detta är kort innan NATO:s intervention. I samband med att Milosević inte ville skriva på fredsavtalet, samt att det fortsattes rapportera om våldsamheter under förhandlingens gång, påvisades det en fortsatt snabbt utvecklande process. Medias uppmålning av konflikten och oenigheter från Milosević sida ledde till att det snabbt kunde beskyllas på serberna från NATO:s håll, varav en intervention i Kosovo var nödvändigt enligt NATO, trots att det skedde utan FN-mandat. Det går inte att hävda en buck-passing då redan i NATO:s tidigare uttalanden nämndes aldrig en kollektiv intervention i konflikten. Detta även fast andra internationella aktörer var involverade.

I uppsatsen hypotes lyftes att medias rapporter påverkade oppositionen som i sin tur influerat NATO. Det kan även anmärkas att det inte har diskuterats, anledningen till detta är att studerandet av dessa konflikter har visat att det funnits en direkt koppling av medias rapportering i helhet för NATO:s agerande. Således har oppositionen inte varit av vikt för NATO:s agerande. Visserligen fanns där perioder med en skillnad av rapporteringen mellan oppositionen och prepositionen, dock var det inte en markant skillnad som kunde stå till förklaring till NATO:s agerande.

Som diskuterats påvisades det tydligt att Bosnienkriget under en längre period målades upp som en långsamt utvecklande konflikt av media, vilket genererade till ett buck-passing agerande från NATO. I slutet på konflikten målades det istället upp som snabbt utvecklande där tiden var knapp, vilket ledde till en chain-ganging från NATO.

När det istället diskuterats om Kosovokonflikten var det tydligt att konflikten fick stort utrymme i media med flera dagliga rapporter. Något som direkt visade på att konflikten var snabbt utvecklande och genererade en oro i det internationella samfundet. Detta gjorde återigen att NATO landade i en chain-ganging med en uppfattning av att det krävdes ett snabbt agerande från NATO, utan andra aktörer. Vilket blev ännu tydligare när interventionen skedde utan ett FN-mandat.

6 Slutsats samt framtid

Det som startades som en teoriutveckling av chain-ganging och buck-passing teori bidrog istället till vad som bör ses som en ny teori - "Rush or slow" teorin.

Den presenterade teorin visar på att aktören antingen väljer att lägga ansvaret på någon annan för att lösa konflikten, eller själva agera och vara med i ansvarstagandet, utifrån aktörens uppfattning om konfliktens utvecklingsprocess. Vad media rapporterar är det som bidrar till uppfattningen om konfliktens är snabbt eller långsamt utvecklande. Om media rapporterar en konflikt som snabbt utvecklande kommer aktören känna en brådska, "Rush", till att intervensera. Om det istället rapporteras som en långsamt utvecklande konflikt kommer aktören ta det långsamt, "Slow".

Respektive influenser som har använts tillhör en egen teori, genom att ta ut en del av varje teori och modifierats har den gemensamma påverkan tydligt kunnat påvisas. Av denna orsak kan inte teorierna tala var för sig, utan istället kombineras till en enda ny teori. Denna teori kan bidra till en ökad förståelse inom forskarvärlden om internationella aktörers agerande under konflikter.

Med nya teorier är det viktigt att applicera en teori flera gånger inom olika aspekter, i detta fall inom olika konflikter. På så vis bör framtida forskning pröva denna nya teori. När teorin tillämpades i denna uppsats visade oppositionen inte ha någon inverkan på NATO, istället var det media som direkt påverkade dem. Detta innebär inte att oppositionens roll bör bortses och kontinuerligt prövande av teorin kan bidra till en djupare förståelse inför framtida studier.

Referenslista

Bennet, Andrew och George, Alexander L. 2005. *Case studies and Theory Development in Social Studies*. MIT press

Christensen, Thomas J. och Snyder, Jack. 1990. Chain Gangs and Passed Bucks: Predicting alliance patterns in multipolarity. *International Organization*, Vol. 44 (2): 137-168

Donnelly, Jack. 2013. Realism. I Burchill, Scott och Linklater, Andrew (red.). *Theories of International Relations*. 5 uppl. Houndsmills: Palgrave Macmillan. 32-56

Elden, Stuart. 2014. Why is the world divided territorially? I Jenny Edkins och Maja Zehfuss (red.). *Global Politics, a new introduction*. 2 uppl. Routledge. 220-245

Esaiasson, Peter. Giljam, Mikael. Oscarsson, Henrik. Wängnerud, Lena. 2012. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4 uppl. Stockholm: Norstedts juridik.

Lisle, Debbie. 2014. How can we stop people harming others? I Jenny Edkins och Maja Zehfuss (red.). *Global Politics, a new introduction*. 2 uppl. Routledge. 154-176

Ricchiardi, Sherry. 1996. Confused images: how the media fueled the Balkans war. Volym 3, upplaga 2. <http://hdl.handle.net/2027/spo.4750978.0003.215>
Hämtad 2018-05-08

Elektroniska källor

Agrell, Wilhelm. Dulic, Tomislav. Sjöberg, Hans. "Jugoslaviska Krigen", *Nationalencyklopedin*,
<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/jugoslaviska-krigen>
(hämtad 2018-05-08)

Alexander Paul. "Hope allowed to blossom after 100 days of peace", *The Tennessean*, Nashville, 28 maj 1994, 78.

Agrell, Wilhelm. Book, Tommy. Harrison, Dick. Zander, Ulf. "Sarajevo", *Nationalencyklopedin*,
<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/sarajevo>
(Hämtad 2018-05-13)

Brown, Adrian. Mpini, Ransome. 2012, "Sarajevo 1992-1995: looking back after 20 years", *BBC news*,
<http://www.bbc.com/news/world-europe-17617775> (hämtad 2018-05-13)

Cutler, B.J. "European efforts just a farce". *The Kokomo Tribune*, Kokomo, 11 augusti 1992, 4.

Freiermuth Samardžić, Nadine. 2015. "Margit V. Wunsch Gaarmann. *The War in Our Backyard: The Bosnia and Kosovo Wars through the Lens of the German Print Media. Berlin: Neofelis Verlag, 2015*". *Laboratorium: Russian Review of Social Research* 7 (2), 206-9. <http://www.soclabo.org/index.php/laboratorium/article/view/523>

Gec, Jovana. "Yugoslavia holds firm: No troops", *Austin American-Statesman*, 17 februari 1999, 23.

Gellman, Barton. "U.S., NATO credibility on the line; Intervention in Kosovo in full of risks", *The Courier-Journal*, Louisville, 23 mars 1999, 4.

Latal, Srečko. "Serbs open fire on town", *The Times*, Munster, 25 juni 1995, 3.

Livingston, Steven, 1997, *Clarifying the CNN effect: An examination of media effects according to type of military intervention*. Harvard University Press. Tillgänglig via: <http://genocidewatch.info/images/1997ClarifyingtheCNNEffect-Livingston.pdf> (Hämtad 2018-05-12)

Lundin, Tomas. 2007, "Frågor och svar om Kosovokonflikten", *Svenska Dagbladet*".
<https://www.svd.se/fragor-och-svar-om-kosovokonflikten> (hämtad 2018-05-01)

Matthews, Mark. U.S. urges U.N. forces to remain in Bosnia, *The Baltimore Sun*, Baltimore, 13 juli 1995, 1.

McDowall, Liam. "Serbs attack Srebrenica; air strikes threatened", *The Monitor*, McAllen, 10 juli 1995, 2.

McNulty, J. Timothy. "Bush: U.S. won't be Bosnia peacemaker", *Chicago Tribune*, Chicago, 10 juli 1999, 25.

Mikolaski, Samuel. Kosovo, *The Los Angeles Times*, Los Angeles, 20 januari 1998, 22.

Prinz, R. "Russian: Plan's rejection may step up Bosnian war", *Austin American-stement*, Austin, 2 augusti 1994.

Rohlik, Josef. "Diplomacy fails in Kosovo talks", St. Louis Post-Dispatch, St. Louis, 1 mars 1999, 49.

Stojanovic, Dusan. Kosovo's leaders appeal to West as violence continues, The Greenville News, Greenville, 7 mars 1998, 11.

Wickham, DeWayne. "Two views of the situation in Bosnia". News Herald, Port Clinton, 14 januari 1993, 4.

Winnerstig, Mike. Lindahl, Rutger. "NATO", *Nationalencyklopedin*, <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/nato> (hämtad 2018-05-08)

"Amid Serb anger, talks resume", Tampa Bay Time, St. Petersburg, 11 februari 1994, 14.

"Bosnia – Hercegovia seeks recognition", The Press-Tribune, Roseville, 20 december 1991, 9.

"Bosnian Serbs may be testing cease-fire, U.N. says", The Journal News, White Plains, 6 mars 1994, 17.

"Bosnian Serbs shoot, kill U.N. food convoy driver", The Morning Call, Allentown, 19 oktober 1994, 5.

"Bosnia: Serbs seize Safe Area", The Los Angeles Times, Los Angeles, 12 juli 1995, 34.

"Diplomats dig for solutions as NATO attacks continue", The Morning Call, Allentown, 6 maj 1999, 7

"Fighting threatens Bosnia cease-fire", St. Cloud Times, Saint Cloud, 4 januari 1995, 4.

"How to lead the following", The Los Angeles Times, Los Angeles, 18 december 1991, 266.

"International leaders condemn Sarajevo attack", *CNN*, 1995.

<http://edition.cnn.com/WORLD/Bosnia/updates/august95/8-28/reaction.html> (hämtad 2018-05-10)

"Kosovo critics, do you have a better idea?", Great Falls Tribune, Great Falls, 29 april 1999, 6

"Kosovo fight likened to ethnic cleansing", Tampa Bay Times, St. Petersburg, 3 juni 1998, 14.

''Kosovo peace talks get off to an inauspicious beginning'', Tampa Bay Times, St. Petersburg, 7 februari 1999, 15.

''Kosovo villages raided; 20 reported killed'', The Baltimore Sun, Baltimore, 6 mars 1998, 20.

''Milosevic defiantly ignores West, turn tough on Kosovo'', The Des Moines Register, Des Moines, 30 augusti 1998, 8.

''NATO peacekeepers arrest Serb forces'', The Times, Shreveport, 3 juli 1999, 11.

''NATO rebuffed for airstrike call; five killed in Sarajevo'', The Daily Spectrum, Saint George, 22 juni 1995, 10.

''NATO ''smart'' bombs taking heavy civilian toll'', The Baltimore Sun, Baltimore, 2 juni 1999, 62

''NATO's threats not denting violence in Kosovo'', The Palm Beach Post, West Palm Beach, 28 september 1998, 3.

''New Year brings peace as truce takes hold in Bosnia'', The Courier-News, Bridgewater, 2 januari 1995, 3.

''Phone calls indicate Serb officials ordered massacre'', Star Tribune, Minneapolis, 28 januari 1999, 10.

Serbian police leave bloody trail in Kosovo, Press and Sun-Bulletin, Binghamton, 17 januari 1999, 2.

''Serbs advance on Srebrenica, takes hostages'', The Palm Beach Post, West Palm Beach, 10 juli 1995, 8.

''Serbs defy warning, advance into city'', Detroit Free Press, Detroit, 11 juli 1995, 3.

''Slaughter in Sarajevo continues'', Hartford Courant, Hartford, 14 oktober 1992, 115.

''Stora etniska motsättningar - Bakgrund till konflikten i Kosovo.'', *SVT*, 2007.
<https://www.svt.se/nyheter/stora-etniska-motsattningar-bakgrund-till-konflikten-i-kosovo>
(hämtad 2018-05-01)

''The war in Bosnia'', The Baltimore Sun, Baltimore, 23 juli 1995, 16.

“Tuđman, sam sobom: Stenogrami o podjeli BiH”, *Oslobođenje*, 2017.
<https://www.oslobodjenje.ba/vijesti/bih/Tudman-sam-sobom-stenogrami-o-podjeli-bih>
(hämtad 2018-05-03)

“Pentagon says bomb campaign working”, *The Post-Crescent*, Appleton, 23 april 1999, 3

”Violence continues”, *The Pantagraph*, Bloomington, 22 februari 1999, 1.

”U.N. ‘safe’ areas under heavy Serb barrage”, *The Facts*, Clute, 7 juli 1995, 3.

”U.S. military might intervene in Kosovo if needed, official says”, *The Baltimore Sun*, Baltimore, 5 mars, 14.

“U.S. troops converge on Kosovo”, *The Advocate-Messenger*, Danville, 10 juni 1999, 10

NATO

NATO. ”The Situation in Yugoslavia”, 8 november 1991a.
<https://www.nato.int/docu/comm/49-95/c911108b.htm>

NATO. ”Final Communique”, 12-13 december 1991b.
<https://www.nato.int/docu/comm/49-95/c911213a.htm>

NATO. ”Statement by the Secretary General of NATO on the situation in former Yugoslavia”, 2 september 1992
http://archives.nato.int/uploads/r/null/1/4/142080/PRESS_RELEASE__92_70_ENG.pdf

NATO. ”Final Communique of the Defence Planning Committee and Nuclear Planning Group”, 26 maj 1993.
<https://www.nato.int/docu/comm/49-95/c930526a.htm>

NATO. ”Decisions taken at the Meeting of the North Atlantic Council in Permanent Session 1”, 9 februari 1994a.
https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_24465.htm?selectedLocale=en

NATO. ”Decisions taken at the meeting of the North Atlantic Council”, 22 april 1994b.
https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_24461.htm?selectedLocale=en

NATO. ”Final Communiqué of the Defence Planning Committee and Nuclear Planning Group”, 24 maj 1994c.
https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_24458.htm?selectedLocale=en

NATO. "Decisions by the North Atlantic Council", 24 november 1994d.
https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_24440.htm?selectedLocale=en

NATO. "Decisions of the North Atlantic Council in Permanent Session Concerning Proposals of the Geneva Meeting of Foreign Ministers", 11 juli 1994e.
https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_24447.htm?selectedLocale=en

NATO. "Final Communiqué of the Defence Planning Committee and Nuclear Planning Group in Ministerial session in Brussels...", 8 juni 1995a.
<https://www.nato.int/docu/comm/49-95/c950608a.htm>

NATO. "Chairman's Summary Meeting of NATO Defence Ministers with Defence Ministers of Co-operation Partner Nations", 9 juni 1995b.
<https://www.nato.int/docu/comm/49-95/c950609a.htm>

NATO. "Statement by the Secretary general following council meeting", 2 september 1995c.
https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_24736.htm?selectedLocale=en

NATO- "Final Communiqué of the Defence Planning Committee and the Nuclear Planning Group of the North Atlantic Treaty Organisation in Ministerial sessions in Brussels", 29 november 1995c.
<https://www.nato.int/docu/comm/49-95/c951129a.htm>

NATO. "Chairman's Summary of the Meeting of the North Atlantic Cooperation Council", 6 december 1995d.
<https://www.nato.int/docu/comm/49-95/c951206a.htm>

NATO. "Chairman's Summary Meeting of NATO Defence Ministers with Defence Ministers of Co-operation Partner Nations", 9 juni 1995e.
<https://www.nato.int/docu/comm/49-95/c950609a.htm>

NATO. "Meeting of the North Atlantic Council...", 12 juli 1995f.
https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_24739.htm?selectedLocale=en

NATO. "NATO-Russia Permanent Joint Council Meeting At Ambassadorial Level", 20 januari 1998a.
<https://www.nato.int/docu/pr/1999/p990120e.htm>

NATO. "Statement on Kosovo", 28 maj 1998b.
https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_25976.htm?selectedLocale=en

NATO. "Statement on Kosovo, 8 december 1998c.

https://www.nato.int/cps/su/natohq/official_texts_25939.htm?selectedLocale=en

NATO. "Council Statement on the Situation in Kosovo" 30 april 1998d.

https://www.nato.int/cps/su/natohq/official_texts_25985.htm?selectedLocale=en

NATO. "Statement by the NATO-Russia", 22 juli 1998e.

<https://www.nato.int/docu/pr/1998/p980722e.htm>

NATO. "Press Statement", 16 september 1998f.

https://www.nato.int/cps/su/natohq/official_texts_25958.htm?selectedLocale=en

NATO. "NATO-Russia Permanent Joint Council Meeting At Ambassadorial Level", 20 januari 1998a.

<https://www.nato.int/docu/pr/1999/p990120e.htm>

NATO. "Statement on Kosovo", 28 maj 1998b.

https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_25976.htm?selectedLocale=en

NATO. "Statement on Kosovo, 8 december 1998c.

https://www.nato.int/cps/su/natohq/official_texts_25939.htm?selectedLocale=en

NATO. "Council Statement on the Situation in Kosovo" 30 april 1998d.

https://www.nato.int/cps/su/natohq/official_texts_25985.htm?selectedLocale=en

NATO. "Statement by the NATO-Russia", 22 juli 1998e.

<https://www.nato.int/docu/pr/1998/p980722e.htm>

NATO. "Press Statement", 16 september 1998f.

https://www.nato.int/cps/su/natohq/official_texts_25958.htm?selectedLocale=en

NATO. "Statement by the North Atlantic Council on Kosovo", 30 januari 1999a.

<https://www.nato.int/docu/pr/1999/p99-012e.htm>

NATO. "Statement", 22 mars 1999b.

https://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_27448.htm?selectedLocale=en

NATO. "Political and Military Objectives of NATO Action with regard to the crisis in Kosovo", 23 mars 1999c.

https://www.nato.int/cps/ic/natohq/official_texts_27451.htm?selectedLocale=en

NATO. "The situation in and around Kosovo", 12 april 1999d

https://www.nato.int/cps/su/natohq/official_texts_27435.htm?selectedLocale=en

NATO. "Statement on Kosovo", 23 april 1999e.
<https://www.nato.int/docu/pr/1999/p99-062e.htm>

NATO. "Statement on the bombing of the Chinese Embassy in Belgrade by the North Atlantic Council", 8 maj 1999f.
https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_27430.htm?selectedLocale=en

NATO. "The situation in and around Kosovo", 18 juni 1999g.
https://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_27427.htm